

ETUOIKEUSASKELEET

Syrjintään, itsesyrjintään ja epätasa-arvoisiin mahdollisuuksiin perehdyttävä osallistava harjoite

Teema: Syrjintä, itsesyrjintä, normit, etuoikeudet

Kesto: N. 30 minuuttia

Tarvikkeet: Iso tila, roolikortit

Osallistujamäärä: 5- 25

Tavoite: Hlbtqi-ihmisiin kohdistuvan syrjinnän parempi hahmottaminen

Harjoituksen kulku:

Jaa oppilaille roolikortit, joiden sisältämiin henkilökuvauksiin heidän tulisi yrittää eläytyä. Roolihenkilönsä silmin osallistujien tulee miettiä, mitä he voivat tai eivät voi tehdä alla olevista asioista. Mikäli käytössäsi on iso tila, pyydä jokaista astumaan askeleen eteenpäin, mikäli he voivat asian tehdä. (Jos käytössäsi on pieni tila, voit vaihtoehtoisesti pyytää osallistujia nousemaan ylös tai nostamaan kätensä ylös, kun he voivat jotain tehdä.)

Jokaisen väittämän jälkeen voit kysyä muutamalta askeleen ottaneelta sekä muutamalta paikalleen jääneeltä, keitä he ovat ja miksi he ottivat tai olivat ottamatta askelta. Oppilailta voi kysyä, miltä heistä tuntuu kun he eivät etene tai kun he voivat edetä. Harjoituksen päätteeksi katsotaan, kuka roolihaamoista on edennyt pisimmälle ja kuka on edennyt vähiten. Voidaan myös kysyä, mitä oppilaat näkevät; millainen tilanne on. Tämän jälkeen keskustellaan siitä, miksi näin tapahtui. Voidaan myös keskustella siitä, onko kyse rakenteellisesta vai asenteellisesta syrjinnästä tai kenties itsesyrjinnästä. Oppilaiden kanssa on myös tärkeä keskustella niistä ennakkooajatuksista tai stereotyyppioista, mitä he liittivät jokaiseen roolihenkilöön.

Voiko roolihenkilö:

1. Ilmaista vapaasti omaa sukupuoltaan.
2. Käydä rauhassa julkisessa saunassa.
3. Perustaa perheen.
4. Puhua avoimesti ihmissuhteistaan.
5. Osoittaa hellyyttä kumppania kohtaan julkisesti.
6. Olla omana itsenään omassa uskonyhteisössään.
7. Osallistua perhetutun häihin oman kumppanin kanssa.
8. Saada helposti taitojen mukaista työtä, sieltä mistä vain haluaa.
9. Pyrkiä presidentiksi.
10. Adoptoida aikuisena lapsia.

Homo 27-vuotias Somalitaustainen Seurustelee Töissä nuoriso-ohjaajana Asuu veljen kanssa	Nainen 20-vuotias Toistaiseksi hetero Suomalainen Kauppakorkeakoulussa Asuu poikaystävänsä kanssa	Transgender 18-vuotias Hetero Kiinalainen Lukiossa Sinkku Asuu vanhempien kanssa
Mies, 50-vuotias Hetero Transvestiitti Naimisissa Töissä opettajana Asuu vaimon kanssa Kahden lapsen isä	Nainen 45-vuotias Biseksuaali Suomalainen Naimisissa miehen kanssa Töissä pappina	Transnainen 32-vuotias Lesbo Suomenruotsalainen Seurustelee Ammatiltaan tanssija Asuu yksin
Poika, 15-vuotias Liikuntavammainen Homo Suomalainen Lääkäriksi haluava Luokkakaveriinsa ihastunut Asuu vanhempien kanssa	Transmies 25-vuotias Hetero Sinkku, mutta "tapaailee" Suomalainen Töissä palomiehenä Asuu yksin	Poika 17-vuotias Hetero Seurustelee Ammattikoulussa Asuu kämppiksen kanssa Töissä kaupankassalla
Tyttö 13-vuotias Bi tai lesbo Turkki-laistaustainen Yläasteella opiskeleva Jalkapallonpelaaja Asuu perheensä kanssa	Intersukupuolinen 16-vuotias Hetero Yläasteella Yleisurheilija Asuu vanhempiensa kanssa	Nainen 60-vuotias Biseksuaali Rekisteröidyssä parisuhteessa Kolmen lapsen mummo Töissä talouspäällikkönä